Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars prima - Cod. Aug. perg. 22

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum LXXXVII

urn:nbn:de:bsz:31-41594

Visual Library

secura. Vn ide b. G. In oibꝫ actis ul' dcis suis mcli sim quis qrat si tm aut dei honorē aut salute pxiorꝫ aut utrumqꝫ. Her pure valet dei ul' pxi qrere lucra qui ppa no qrepserit. Bona oblimo si tpm nescias ut pxio gsis. Hanc ciuita ob liuoē sim nere ē cor bn̄ ce gsta sibi q̄ se i luam secur⁹ foras extedit et scdm mē se reliquit gsciam. Quid ei pdest hoi si mudu vniuſum lucrat̄ aie aut sue detrimetu paciat. Q; i oz dinis exigit medi ut qui ad sui mesura pxim iubet̄ dilige pri⁹ se dilige norit. Utraqꝫ duo st que ps pria bona redut gsciam pcitere d' ma lis et abstinere a malis. Hoc ē ut ubi loquar bti grego. et comissa flere i fleda no gmitte. Hoꝝ neutꝫ sufficit. Huiusqꝫ iuutis bn̄ gsti ai⁹ secure ia scipm deserit et quam⁹ pda ut alios lucifaciat. It b. Caueat et pastores ne sb ditos scadalizet ul' ocasione ruine eis pbeat Vel et etne dapnacōis eis imnet p quos scadi la veniūt et aia pcula pcedut. Ita sim grego tur moralibꝫ plati digni st q̄ ad sbditos suos pdicōis exepla trāsimitut. Et sim aug. qui aias ad pciandū iflamat et deo sbtrahūt. mgis pcit q̄ qui carne xpi crucifixerut. Et sim ysido. q̄ exe plis viciꝫ mores q̄ bonoꝝ corrupūt sdiciores sut his qui sbas alioꝝ pdia q̄ diripiūt. Ho psumat tales de q̄busdā iusticijs i opibꝫ suis n' sperēt sal uari alijs necātes. Ita ut ait grego⁹. nichil ei sua iusticia suffragit de cui⁹ manu aia perimis exiget. Vn i eod. Sacdos et si ppam bn̄ dispe sauit uitā alioꝝ uo no cu diligeia cura habu erit cu pmarijs i gehenam uadit. I eod. Id tendit i pastores q̄ subditoꝝ culpas deꝫ p ipos leu⁹ vidicat. si platoꝝ mala pscipm grau⁹ dap nat. Vn grego. Et ni⁹ subditoꝝ culpis p ppositos vlasat. tūc ppositoꝝ mala pscipm seuius dap nat. Attedat aut sbditi ne ipē negligentes et malos pastores a cursu ecarnis sibi ppositi desi ciat. si aspiciētes i ihm tocius boi pcedm i taliu iudiciu pcacter sisapiat. q̄ tūc pximod' non hebūt aliud iudiciū cu no puniat deus bis id ipm. Vn sup illud iobu psalci inuqꝫ totū die a nibi carnis ut seruit. dicit glosator carnens

De inulis aut i viciā no dicat teroꝫ an ituret. quia subiecti cottidie de suis actibꝫ iferemus p platos iudi cant. Et si psens iudiciū paciat suscepmt̄ ac de cito mores suos emedaūnt no ulē iudicabut. aliorqꝫ i ipsi iudicabūt. Attedut eciā sbditi et heuliunt. quia defcus et neglia pastoꝝ sepe pueit ex mīas sbditoꝝ. et a deo ideo pmittit q̄ bonos pastores habē no merent. Vn grego' clero mediolanesi pastorē ab eo po stulāti inē ceciā sic scbit. Vestri q̄ amiqꝫ mee delibe cois mecas ē ad suscipiēdu pastoralis cure oncia p nullius vmqꝫ iniscei psona oroibꝫ psequoꝛ uim ut oipotes deus talē uob' pastorē probeat i cui⁹ lingua et moribꝫ exhortacōis diuine pascua vi leatis iuenire. Q; q̄ uoti mihi plebiū solet sup no uicias psone puideri postoꝛ. vos spualia q̄rite et lestia amate. gpalia et fugitiua despicite. i certissime tenete. q̄ placitū deo pastorē hebitis. si uos in uestris actibus deo domino placetis. Oracio

Dne ihu xpe pastor bone q̄ p ouibꝫ tuis posuisti aiam tua i pcū carne i cibū i sa guine i potū qui sacius es nob' ostiū recia ꝫ mili tātez i tuphātez ut pre ad salute metcam⁹ qgno sce me mē oues tuas i misericordit nos respice i via salutis dirigedo ut qgnoscam⁹ te i tē cofor mem te imitādo no audiam⁹ voce alienoꝝ sꝫ mudi carnis et dyaboli. sꝫ tm tua obediēdo tuis p ceptis et gsilijs. ut uitā hēam⁹ grē i hūdancius hēam⁹ glie. et apd' te pascua iuciam⁹ refectōnis etne. Amen. De encenijs i q̄b⁹ uoluerut iudei ihm lapidāe

Facta sūt aut encenia i iherosolis i hyemps erat. Encenia dicit̄ ab en q̄ ē in et neos qd' ē no uu. iinposita ce sillabica adiectione et sonat inouacōes. qñdo. s. aliqua res noua suo usui applicat ul' aliqua res a cōi usu ad celebre et diuinu usu dedicat̄ qd' ei latin⁹ dicit dedicacōꝫ hebre⁹ vocat ichonacōꝫ usus noue rei. seu ino uacōem. Vn i usus hebat h⁹ ubu. ut si q̄s noua ueste induerēt̄ enceniare dicat̄. Est igꝫ enceno as ac. i nouare i ad de nouo facē. Vn veste no ua encenat qui ea dedicat. Hic igꝫ encenia vo cat̄ festū dedicacōis tēpli quia i dedicacōe tem plū applicat̄ diuino usui qd' festū annatim

sollepnit celebrat iudei. Et dr encenia encenion
i plurali. quis istd festu p plures dies solet agi. hoc
aut no ad pma neqz ad scdam sz ad tcia spectabat dedica
cionem. Legit ei i scptura dedicacio templi fca a diuersis et
diuersis tprib; Prima a salomone. v die septebr que
celebrat eadem die qtanis usqz ad euersione templi fa
cta a babilonijs. Scda tpre esdre a neemia i zoro
babel et ab alijs qui redierut de babilonia captiuitate
reparato templo ab eis fca e. xij. die maij. et eade die
qtanis celebrabat. qusqz aliud polluit anthiochus
ponens i teplo ydolu iouis. Tercia tpre hac qtinuacionis
fca e a iuda machabeo q templum pphanatu a gen
tibus mudauit. xxv. die decembr et eade die quolibet
celebrata e qtanis. et hec dedicacio tpre xpi celebrat
Vndr agit. Et ambulabat ihs i templo. s. i porticu
salomonis. i. i porticu templi ubi salon ad orandu stare
solebat. Noie ei templi no solu corpus ipius sz i porticus
et atria seu loca circustancia et ad domu dei ptinencia
intelligut. i quib; ppls stabat ad orandu q i templo
no ei licebat igredi templu nisi solis templi ministris. alij
aut orabat cot i porticib; seu atrijs templi tingentib;
ubi rex salon sibi oratoriu fecerat qd hic appellat
porticus i quo oratorio die dedicacionis colupnam
seu basem eneam hnte; qnqz cubitos longitudis
et tres cubitos latitudis et tres cubitos logitudis
erexit sup qua genib; flexis orauit. q loci i regis
oratoriu dicebat. Vbi theophil9 Fatigis tu quoqz
du pmpo imminet. i. vita pnis tmiqz iniquitas
qcussa. spuales encenias tui templi celebre semp
renouado tepm et ascesiones i corde tuo dispo
nes tuc ihus erit pstto i porticu salomonis pacifici
statui tbues sub regimine ipo tm sctos aut fixo
nec renouacionis sollepnia pficere potit. Circuide
derut g eu iudei qprimentes aio ciucmedi i ipse
quedi fuit acus eu i ubis carpent. i dicebat. Quusqz
aiam nram tollis. i. tnas dimittedo nos i suspe
so dubitacionis. cruciadi ei sum9 de te. Adulatorie
loqut volentes p hoc onde se desidare sac virtute
de ipo. Quasi dicent. Aia mea e i suspeso desiderij
q diu vnctos nos delinqs. Spes q differt affli
git aiam p hoc innetes q vellent ei9 dco stare
et eu libent sicut xpm recipe cu tn qtriu hrent
i corde. Si tu es xps. i. rex i vnctus que ei nos

regé dicim9 iudei appellant xpm. i. vnctu. qr vn
cio debebat regib; dic nob palam ut sciam9 que
sequi. palam ei amicand e de vitate. Cu dicere
peccam9 si tu es xps et messyas i lege pmissus.
et t no credim9. In sdiose h ab eo qrebant ut
si se xpm dicet. qi qui se rege faces cesari qtdi
ceret. mox tenet et ro ori ministris tradendus
traderet. Vn glo. No vitate desiderabat sz aliqu
mas pparabant. Et quia dolo loqbant ido ihus
tpraut dices. Loquor vob ut ubu dei i vicom
bis vitate. i q sim pbo p opa et no cdins mich
Opa que ego facio i noie pris mei et ad glam
eius qfitedo eu et eius glam n alia ubiqz qrede
eiqz oia tribuedo. Hec testio phibet de me. i de
mea dnitate. qr. s. no pnt n a deo fiei. et ideo ma
nifeste apparet opa a deo veni. qi dicet uultis a
me audire si ego su xps. et ego video uob q
no oportz ut ego dicam ubis qr opa q ego facio
illa testioniu phibent de me. Et si opib; n cdatis
qlit ubis cdetis. Et sic no dixit expsse se esse
xpm qd qrebat sz dixit ad equalens ul maius
qd tn eis no sufficiebat ut vitate videnti ca
liupme malicia cpcludet. Sic g tpraut ihus
ut n illis sit caliupme locus et fidelib; xpi q
hec resserut manifeste appareat q ipe sit xps
no ho tm ut illi putat sz ubu pris et dei filius
Illi ei xpm purum hoiem credut ucturz sz polit
regnaturz. No g xpe illos tm iudic cessis gl
postros fideles. Alia testioma q sit uerus deus et
uerus ho ponit iohes dices. Tres sut q testioniu
dat i celo. pat ubu i sps scs. Et tres sut q testi
moniu dat i tra. spus aq et sanguis. Qr eni
v pius fuit celestis et uerus deus testio dedit pt
qn dixit. hic e fili9 meus dilcus. testioniu dedit
spus scus qn i spe colube sup ipm baptizatu
descedit. testioniu dedit ipe fili9 qn dixit ego
et pat vnu sum9. Qr at fuit terstis. i. uerus ho
tres testes sut. s. spus. i. aia. qua i cce emisit. aq
que d eius late et sanguis qui de eius vocis effluxit
Facta at icedulitatis cosiderat. Si vos
no creditis qr n estis n ce uultis coouibus
meis. i. inocetes et humiles sz supbi i maligni
et ideo dei iudici cpocitati. Oues mee i. humiles

quib; reuelat̃ viuas a me. voce mea audiut̃ cor de corde, et obediendo ope. Et ego cognosco eas n̄ soli noticia visionis ſ; ⁊ approbacionis et ſciunt me imitando, hic i p̄nti p graciam et i futuro p gl̃am. Vnde ſequit̃. Ego vitã etnã do eis, hic i paſtu mei cor poris et ſanguinis, et i futuro i dulcedie fruicionis. et ideo no pibunt ineternũ. qr p̄deſtinacio de eis fruſtrari no pt. Et no rapiet eas q̃ſq̃ de manu et ptate mea p violenciam, hic trahendo ad culpã vl' i futuro ad penã. qd' pbat dicens. Pater meus qd' dedit m̄ maius oib; ē. i. deitas quã habeo a p̄re. qr oĩa excedit in infinitum. Vn aug⁹ dedit m̄ ut ſim vbũ ei⁹ ut ſim vnigenitus fili⁹ ei⁹, ut ſim ſplendor lucis ei⁹. Et neo pt rape de manu pris mei p violenciam cũ ſit infinite potencie. ergo n̄ de manu mea cõtinere eas et cõſua re. Ego ēi et pr vnũ ſum⁹. ſ. i virtute et potencia, ſicut i deitate et eſſencia. Nond' aũt qr ex hoc vbo ſaluatoris. ego et pat vnũ ſum⁹. excludunt̃ duo er rores cõtrarij, cũ accidãt ſaſſime in materia. Sabelli⁹ ei poſuit i deo vnitate pſone ſicut et eſſencie. et hoc remouet̃ cũ dr. Ego et pat ſum⁹. ſi ēi pat ⁊ fili⁹ eent vna pſona. dixiſſet ſum i ſingulari. Arri⁹ aũt econt̃ poſuit diuiſitate eſſencia, ſicut i pſonarum et hoc excludit̃ cũ dr vnũ. Si ēi pr et fili⁹ haberẽt diuſas eſſencias no dicet̃ vnũ neutr̃ ſ; plura. Igi tur per ego ⁊ pater ſum⁹ diſtĩcio et eq̃litas pſonarum exp̄mit̃ per vnũ vnitas diuine ſubſtãcie itelligit̃. In theologia eni p neutrũ gen⁹ dr ſbia diuina. p maſculinũ pſone, p femininũ notio. Vn patz qr no debz i ꝑmpno cantari, vn⁹ pri cũ filio ſ; vnũ. qr pat et fili⁹ no ſut vn⁹ i pſona ſ; vnũ i ſbia. Vn aug⁹ Vtrũq; audi. et vnũ ⁊ ſum⁹. qd' dixit vnũ liberat te ab arrio. qd' dixit ſum⁹ liberat te a ſabellio. Si vnũ no g' diuiſum. ſi ſum⁹ g' pater ⁊ fili⁹. ¶ Oues g' dei p ſigĩ q̃tuor cognoſcunt̃ que hic p ordinem tangũt̃. Primo p bona opa que faciunt cognoſcunt̃ qr oues xpi ſut. Iſtd' ſignũ ponit dñs de ſe q̃ ē paſtor cũ dicat. Opa que ego facio teſtimoniũ perhibet de me. Nond' tñ ē, qr ſut opa quedam q hoiem ſcm oſtendut ſ; no faciunt ſic ſut opa miraculorum que ⁊ aliqn mali faciunt virtute fidei. Alia ſt opa que ſcm faciunt ſ; no oſtendut ſic ē ſiplicitas et humilitas ſcoꝝ hoim. et cete virtutes coꝝ q faciunt hoiem ſcm cora deo. ſ; ſepe reddut̃ deſpicabile cora mundo. Alia ſut opa que hoiem ſcm faciunt ⁊ oſtendunt ſicut ſut opa pietatis q ex caritate ſiut. Scdm ſignũ ē qr oues xpi ſut qn voce eius audiut. Vn ſbdit̃ o ues mee voce mea audiut. Q̃tuor aũt voces iſte paſtor dat ouib; ſuis. Prima ē exterior exhortacio. ſcda ē interior inſpiracio. tercia ē bñficiorum elargicio. q̃rta eſt corporalis flagellacio. Sz qr multi ſut qui iſtas voces no audiut. ideo dñs cõquerit̃ dicens. Vocaui. ſ. p exteriorem exhortacionem et renuiſtis. extendi manum meam, multa bona faciendo. et no fuit q aſpiceret. deſpexiſtis omĩe cõſiliũ meũ quo vob' bona propoſita inſpirabam et increpaciones meas neglexiſtis p quas aliqn vos arguebã et flagellabã. ideo ſbdit̃ magna cõminacio. ego q̃ꝫ i interitu vro ridebo. Terciũ ſignum ē qr aliqui ſint oues xpi. qn ipe xpc qui ē paſtor eas cognoſcat. Vn ſequit̃. Et ego cognoſco eas. Cognoſcat aũt ut ⁊ ſup dcm ē fideles ſuos p ymaginem et ſilitudinẽ ſuã quã eis impreſſit p arma iuſticie quib; eos armauit. p ſig̃ bonorum opm quib; eos decorauit. per caritate ad inuice qua eos inſtruxit. Q̃rtũ ſignũ ē qr ſint oues xpi qn ipm verũ paſtore ſeqũt̃. Vn ſubdit̃. et ſequũt̃ me me. Multi ēi nolut ſequi xpm, ſed ab eo fugiunt, ⁊ ſe auertunt. boni vo ſequũt̃ ipm p imitacionem bonorum opm. Xpm ⁊ quidã ſequũt̃ forte, ſic' ypocrite. quidã lente ſicut tepidi ⁊ negligentes. quidã ſollicite ſic' amore dei feruentes. Hec aũt predca dñi v̀ba qn dixit ego et pat vnũ ſum⁹. iudei eciã ferentes, iã no tulerunt. ſ; lapides ſuſtulerunt. et hoc duriſſia intencio fecerunt. ſ. ut lapidaret eũ ſicut blaſphemũ. moti liuore iuidie no amore iuſticie. qr abſq; legiſ ordine. Q̃a ēi duri erant ⁊ pfunda dñi v̀ba itelligere no poterant lapidib; ſiles ad lapides currebant. Vnde eis ihus dulcit̃ eos reprimendo. Multa bõ opa oſtendi vob' ad vrãm utilitate ex p̄re meo hoc ē in uirtute pris mei fca. ſ. virtute docendo, infirmos curando et alia mirãda faciendo. ppt' qd' horum opm me lapidatis. cũ tñ ob hoc me honorare debeatis. Vbi ſciend' qr quidã ſut qui reddut̃ mala p bõis. et iſtd' ē phibitũ. qr deus ē reſuauit dicens michi vindictam et ego retribuã. Alij ſut qui reddut̃ bona p bonis. et iſtud ē quidã mãle debitũ ⁊ no meritoriũ. qr et

publicam hoc faciunt. Alij sunt q reddut bona pro
malis / et istud e pfte caritatis i dictu / sic fecit xps
et docuit suos discipulos. Alij sunt qui reddut mala
p bonis. et istud e valde iniqui. et tales erat iudi
ei xpm / et ideo eos arguit / dicens. Multa bona o
pera rc. Rnderut ei iudei dicentes. De bono ope
no lapidam te s de blasphemia. qr tu ho cu sis /
facis teipm deu. Asserens ei se ee vnu cu pre in
nuit se ee deu. Ho aut ipe seipm fecit deu / s p
genitus eu fecit ipm deu. Xps aut volens eoz
furore temperare rndit eis se no ee blasphemu di
cendo se ee deu ul dei filiu nalem / qd pbat pmo
p sceptu / qr scptu sacra cu sit i spirata no pt ee
falsa. et hc attribuit hoib sctis et pphis deitate
participatiue. g multo magis que pat sanctificauit
i. sctm ab eterno genuit sm deitate / et ita sanctificauit
i. plenitudie gre repleuit qntu ad huanitate et
misit i mudu ad saluad et sanctificad ipm / sic erat
p pphas dctm / pt dra deus xpe. cu tn dicat deus
ho i vbu deus dissile. qr ho adopcone / vbu nalr
Si inquit adoptiui filij dij dicut. qre nalis filius
deus no dicat. Scptu quid sca attribuit hoib scis
deitate participatiue dcaz. s xpo attribuit deitatem
pprie dctam. Vnde ei aug tribus modis dr deus. natu
ut ds opis. adopcoe / ut participes deitatis de quib
i ps dr / dij estis. opione seu nuncupacoe / ut ydola et
demones. Deinde hoc ide ondit p racoem. s. ex opib
pris q faciebat. Dra ei sm phm determinat ppria
ope. et ideo p ppriam opacoem cognitam de na vere. Xps
aut faciebat opa diuinitatis ppria. s. miracula / tota sed
tate create transcedencia / et uirtute ppria no solu obsecran
do diuinam potencia / s aliqn impando. ex q cocludit
q i eo vere erat natura diuina / et p ssequens no erat
blasphemus dicendo se ee deu / ul dei filiu. Ac si diceret
Ho tm p vba me ee filiu dei credatis s i p opa
que i m quo ea facio. et sic ipo ondut i me natam
et uirtute dei ee. Si no mihi creditis vbis fide adhi
bete opibz. ut mito fidei aplis cognoscendo opera
veniatis ad fidem deitatis / ut cognoscatis et credatis
qr i me e pat p nate iseparabilitate / et sui ssensus
volutatem. et omia sunt mea. et ego i pre sic aq
heo natam et uirtute et opa. Et in eo e pat / et ipe i pre
i qntu e vna natura aboz / sicut vna opacio. Cum g

magis diligit ul credit aplius agnoscit. Videbe
rmabile iudeoz insania. Xpi uolebat sacra i cre
et qr vbis et opib hoc ppbabat eu lapidare uole
bant. Xpi g n vbis n opib inducebat ad credd
s tanqm obstinati qrebat studiose eu apphende
no bona apphensiue. s. ad credd et intelligendu
s mala. s. ad seuiendu et occidendu. Tu apphen
das ut heas. illi apphende volebat ut no hrent
Et exiuit de manib eoz uirtute diuina / transiens pe
ipsos sicut alias fecerat / ut onderet se no posse de
tineri nisi qn uellet. et ut daret nob exemplu declina
di maloz seuicia qn sn fidei piclo fieri pt. No
eu apphenderut / qr maius fidei no hucrut. Et
relicta iudea ppt incredulitate eoz abijt iterum tra
iordane i locu ubi iohes pmu baptizauit. Et
ad tempus cu discipulis suis manebat ut ppli veni
tes ad ipm recordarent de testimonio iohis et de
testimonio dei pris et alijs ibi factis i dictis et s
hita pmoz et nouissimoz collacone cfirmarent
i fide xpi. Conspicit igit tu eu q discipulos suos
mestos reddere. et eis toto posse opari et nls
venerit ad eu no tm corpe q mentis deuocione
credideruit i ipm ex corde. Ecce isti apphenderut
pmanentem ut hrent. s iniqui iudei apphende
voluerit discedente ut no hrent. Mystice se
sm theoph / recedes ab ihrosolis dns / hc e a
be iudaica ad loca fontes hntia se transfert. id e
ecciam ex gentib q hrt fonte baptismi. p ques
multi ad xpm accedut q transeuntes iordane
Caued e hic q mali iudei sunt no solu dlig bre
legis et circucisioi carnis imitates xpm blas
phemat / sic isti de quib hic dr. s i omis mali x
ani qui solo noie xpiani sunt / et solu noie ha
xpi a q appellant xpiani. qui vbis cfitent xpm
factis aut negat. de quib i visitat qd hic dr. ea
sustulerut lapides ut lapidaret ihm. Vnde ambrosius
Qd fecerut tunc iudei psequentes / hoc vr faciut ho
die mali xpiani male viuetes xpm ei lapidat
et occidut. Qd e xps. Veritas pax et iusticia
q p falsitate vicia delinquit p discordia ed
unt vnitate et pace p temporali pro relinquit
iusticiam / nichil aliud facere vident q lapidare et
ege et occide xpm / qr ipius dona extinguit in

scipis. hec amb. ¶ Et tales sut i eplia gne. Quida
em lapidat ihm corde, quida ore, et quida opatoe.
Primi sut corda sua puis cogitacoibus et malis vo
luntatibus idurates. Secudi sut uba blasphemie i deu
et scos pferentes, vel peepis maior et pluris suis
tecalamitates. Tercii sut p oppssione violenciae p
ximos ledetes. Primo g lapidat dim ihm. qlibet
em mala cogitacio et mala volutas e unus lapis
qui iacit cont eu. Vn beda. Quot malas cogita
tiones quis assumit, tot lapides i xpm mittit.
Et ido bts amb. nos amonet dices. Videte fre
ne p opem vel cogitacoes malas lapidetis ihm.
Et dices. Cum tn que indicat pam cogitacois
si ad opus no pcedit. Ad hoc dicedum q totu vino
pam e i corde. actus tn exterior no augmentat pam
nisi extensive. Et q xpus hic domicilu sui i cor
de dicete aplo. Vos estis teplu dei vivi. hic est
q sicut xpus intrat ad teplu sui p cogitacones
et volutates bonas, ita expellit p malas. Et
sm hec qlibet mala cogitacio et mala volutas est
e q lapis quo dns ihs lapidat et expellit de teplo
suo. O q detestabile e dim dom lapidare de ho
spicio suo. Ita sicut dicit aplus. Quis q̄sens teplo
dei cu ydolis. Quid aut aliud sut cogitacoes qs
quis fovet i corde, si quida ymagines cont horem
dei nisi queda ydola. Et cu talis ydolis xps in
eode teplo hitare dedignat. Vn ad q̄suadi xpi pn
ciam i teplo suo hortat nos apls petrus. Dnm
inqt ihm sanctificate i cordibus vris. Ille dnm ihm i
corde suo sanctificat qui nichil nisi qd sctm et deo placitu
e i corde usat. Secudo lapidat dnm ihm multiplicat
sm q blasphemia i deu q̄mittit. Primo cu q̄mittit
qui deo negat qd ei q̄venit. sic qui negat i deo ce
potencia et omnē sciam vel omnē puidencia. Et ad
hac spem blasphemie ptinet illi qui i adversis suc
cessibus dicit i aio suo. vere deus no curat humanas
vel filia. De quibus dicit aug sup ps. Vox. Item
illi de quibus dicit b sup cantica. qui vellet deu pcta
sua vel vindicare no posse, aut nolle aut ea nescire.
Vult g eu no ee deu, qui q̄ntu i ipo e vult eu aut
ipotetem aut iniustu aut isipientem ee. Crudelis
plane et oio execrabilis malicia que dei potencia iusti
cia sapiam pire desiderat. Qui ei vult deu esse

iniustu vult deu no ee deu. et qui deu desiderat no esse.
no nesciunt in se e deu lapidat et occidit. h b. Secudo
mo blasphemia i deu q̄mittit qui deo attribuit qd sibi
no q̄venit. sicut illi qui dicunt deu ee auctore pcti. Ad
qua spem blasphemie ptinet illi q pcta sua i deum
retorquet dicetes. Deus sic voluit ut adulterarer
furarer vel occiderem. et ut sic q̄siderem et biberem. et
omia fato ascribunt. Ad hac et ptinet lusores q aiu
psumunt deo maledicut et q̄viaa i scos pferunt. Simil
illi qui iurant per deu i ubis execrabilibus et inaprio
sis. s. p navis dei p ventrem dei, p bschale dei et silia q
execrabilia sut auditu. Tercio mo blasphemia q̄mittit
i deu, qn id qd dei e, cu sibi vel alii creature attribui
sicut illi qui s divinu horem usurpare psumpserunt ut sy
mon magus et omis ydolatre. Et ad ista spem pti
nent ambiciosi ac supbi et vane glosi q s gliam
attribuunt qi ea ex seipis et mitis suis heant cu
tn glia sit dei ppria. Ite ad hac ptem ptinet nunc
di qui s usurpat vindicam q ppa e dei. Simil illi te
merarii qui psumunt et volut de alior cordibus iu
dicare cu hoc sit ppu dei tm. Preter hec e et aliud
blasphemie genus qd q̄mittit i scos regnantes cum
xpo et i quibus regnat xps. Vn i eis xps laudat
ac et blasphemat. et i prelatos q fuit deo i sub
ditis et vice dei sup subditos positi sut ac p hoc
deus in eis honorat et blasphemat ¶ Tercii
sibi lapidat dim ihm, sic iudei lapidavit stepha
nu. Sic et mali xpianu spualr tuc lapidat ste
phanu, imo ipm xpm qn vi opprimunt et affligut
pxim. Lapis ei dr a ledendo, et ido cu pxius qui e
mebru xpi ledit ipe xpus i mebro suo lapidatur.
Si sepe tristicia talis oppssio q̄vtit eis i gaudium.
sicut lapides quos mittebat iudi cont stephanu
ad afflictoem carnis dulces illi fuit ex gaudio
mentis, q̄vtebant i lapides preciosos ad corona
capitis q posuit deus i capite ei corona de lapide
precioso ¶ Possu et dici q universaliter ho xpianus i oi
pcto mortali lapidat xpm. Vn ab. O q̄ pravia sut
i tanta multitudie xpianor q ihm no psequatur
et lapidet et occidat. Hic moi ead lapidaco sic declarat
Cu ei xpus sit advocatus nr et ppiciaco p pctis
nris qui iterpellat p nob apd patrem, ideo ipe de
pctis dolet et luget. sicut enim ipse de nra q̄versione gaudet,

Quotienscumque enim peccamus, Christum contristamus et laedimus, ac per hoc eum quantum in nobis est lapidamus. Et intelligenda sunt haec sane: non quod Christus in corpore suo iam glorioso laedatur sensibiliter, cum corpus illud sit impassibile, vel quod in ipsum cadant passiones animi vel in parte sensitiva; et quia sic peccatis nostris lapidetur. Sed huiusmodi lapidatio est metaphorica, sicut et crucifixio, quemadmodum dicit apostolus de quibusdam baptizatis et prolapsis: rursus crucifigentes in semetipsis filium dei. Ubi glossa: non quod crucifigant filium dei, sed quia fideles sunt corpus eius. Crucifigunt autem in semetipsis, id est quantum in ipsis est. Et iterum propterea quia mortaliter peccamus Christum lapidamus, laedimus et contristamus, quia quantum in nobis est eius gaudio quod ipse de nobis expectat privamus. In quo in persona loquitur Bernardus ex persona Christi sic alloquens peccatorem: Homo, propter te vulneratus sum; numquid non pro iniquitate tua afflictus sum? ut quid addis afflictionem afflicto? Magis aggravant me vulnera tui peccati quam vulnera corporis mei. Haec Bernardus. Sed vae omnibus istis dominum ihesum lapidantibus, quia abscondit notitiam suam talibus, exit de templo cordium eorum, et manifestat se amantibus.

Domine ihesu Christe, fac [illegible] et habitat in illis, me encenia et innovationes in templo cordis mei spiritualiter celebrare, semper meipsum renovando et ascensiones in corde meo disponendo. Da mihi bona opera facere quae testimonium perhibeant de me, et vocem tuam audire, credendo corde et obediendo opere, teque per imitationem bonorum operum sequi, et inter oves tuas a te in misericordia agnosci. Custodi etiam me, domine, ne umquam malis cogitationibus et voluntatibus aut locutionibus vel operibus quasi lapidibus te a me expellam, sed semper te per gratiam in me habitare sentiam. Amen.

De traditionibus phariseorum et quod dei mandatum

Quia vero scribae qui putabant se habere perfectionem scientiae, et pharisei qui simulabant se habere perfectionem vitae, dominum ihesum in templo reprehendere non poterant, venientes ab Ierosolymis in Galilaeam eum insequuntur. In quo nimia apparet malitia eorum, quia descenderunt ab illa civitate sancta, et relinquentes templum sequebantur eum. Et quia seniores populi et legis doctores erant, et non ad audiendum sed ad reprehendendum dominum veniunt, observando et insidiando ut eum caperent in sermone vel facto. Sed ut saltem ex discipulis magistrum tamquam receptorem doctrinae seniorum arguant, et sic eum populo odiosum reddant, videntes discipulos suos communibus, id est non lotis manibus manducare, quia Iudaei communia, id est communibus immunda reputabant, ac dicebant: Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum? Non enim manus lavant cum panem manducant. Ubi Beda: Spiritualia enim prophetarum verba carnaliter accipientes, quod illi de cordis et operis castigatione praecipiebant dicentes: Lavamini, mundi estote, et: Mundamini qui fertis vasa domini, isti de solo corpore lavando servabant. Superstitiosa igitur hominum traditio ob manducandum panem saepius manus lavare; sed necessarium est eis qui panem de caelo descendentem percipere desiderant, crebris eleemosynis, lacrimis et aliis iustitiae fructibus sua opera purgare. Haec Beda. Sed dolendum quod tempore nostro sunt qui plus zelant transgressionem humanae traditionis quam divinorum praeceptorum, plus decretalia quam evangelia, plus consuetudinem quam veritatem. Videas multos sollicitos de munditia exteriori et modicum de munditia interiori, signum hypocrisis et simulationis, arguentes alios de levibus, cum tamen sint infecti gravibus, videntes festucam in alieno oculo et non trabem in suo. Hi sunt similes sepulcris, qui volunt habere exteriora pulchra, interiora foetida. Discipuli autem domini mysterium eius quod intuitus erat sequentes non lotis manibus manducabant, quia hoc non pertinere ad veritatem vitae intelligebant. Vel dicitur quod discipuli non lotis manibus manducabant, quia superflua despiciebant, ea solum quae sunt necessaria tendentes, et neque lavare neque non lavare studentes, sed ut contingebat aliquando facientes. Dominum namque alii reprehendebant, quem etiam hi sequi debuerant. Et quia haec traditio de lavandis manibus non erat contra legem, ideo dominus aliam traditionem legi contrariam ducit in medium, et quasi clavum clavo retundens, docet eos deficere quia faciebant transgrediendo mandatum dei propter mandatum hominum quod non erat faciendum; quia, sicut Bernardus, melius placet deo quilibet cum obedientia regulae ad quod tenemur. Sed respondens ait illis: Quare et vos transgredimini mandatum dei propter traditionem vestram? dicat sensus glossae: Cum vos contempnitis mandatum dei propter traditiones hominum, quare arguitis discipulos meos quia mandata hominum dimittunt ut praecepta dei custodiant? Et dominus quidem non reprehendit munditiam corporalem, sed hoc reprehendit quod relicta munditia cordis, quam putabant [illegible] sufficere tantum exteriorem. Unde hoc quod dixit probando subdit: Nam deus